

Vastaus kirjalliseen kysymykseen nuorisorangaistuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Sarkkisen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 260/2023 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä nuorisorangaistuksen käytön lisäämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus on sitoutunut ottamaan käyttöön tarvittavat keinot nuoriso- ja jengirikollisuuden torjumiseksi ja vähentämiseksi. Hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti nuorisorangaistussääntelyä kehitetään siten, että teon vakavuus korostuu nykyistä paremmin, esimerkiksi tuomalla sen piiriin yhdyskuntapalvelun elementtejä ja lisäämällä sen käyttöä. Nuorisorangaistuksen käyttö on jäänyt erittäin vähäiseksi. Viime vuosina nuorisorangaistukseen on tuomittu tavallisesti alle kymmenen alaikäistä rikoksentehtijää vuodessa, vaikka nuorisorangaistuksen käyttöönoton alkuvuosina lukumäärä oli useampia kymmeniä.

Nuorisorangaistus on esimerkiksi paljon käytettyä ehdollisen vankeuden tehosteena tuomittavaa valvontaa intensiivisempi seuraamus ja kokemukset sen toimivuudesta ovatkin hyviä. On tärkeää päästä puuttumaan etenkin alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen nopeasti ja vaikuttavin keinoin. Yksi ratkaisu tähän on nuorisorangaistuksen kehittäminen ja sen käytön lisääminen.

Tehtyjen selvitysten mukaan syynä nuorisorangaistuksen vähäiselle käytölle on muun muassa se, että sen asema eri rangaistuslajien joukossa on epäselvä. Tästä seuraa myös se, että syyttäjät pyytävät seuraamusselvityksiä nuoren soveltumisesta nuorisorangaistukseen vain vähän. Nuorisorangaistuksen sisällön kehittämisen lisäksi on sen vuoksi tarkasteltava koko rikosprosessin toimivuutta ja pyrittävä varmistamaan, että nuorisorangaistuksen piiriin ohjautuisi nykyistä useampi sellainen alaikäinen rikoksentehtijä, joka voisi hyötyä nuorisorangaistuksen suorittamisesta.

Oikeusministeriö on tilannut emeritusprofessori Tapio Lappi-Seppälältä laajan selvityksen 15 - 17-vuotiaille rikoksentehtijöille tuomituista rangaistuksista ja nuorisorangaistuksen vähäisen käytön syistä. Tämä selvitys tullaan julkaisemaan alkuvuoden aikana. Selvitys täydentää Helsingin yliopiston Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin tammikuussa aiheesta julkaisemaa tutkimusta. Nämä julkaisut tullaan huomioimaan lainvalmistelussa.

Yhdyskuntaseuraamustoimistoilla on myös oltava riittävät valmiudet ja resurssit nuorisorangaistuksen tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Muidenkin rikosprosessin toimijoiden riittävä resursointi on tärkeää, jotta nuorten rikosasiat saadaan joutuisasti käsiteltyä.

Helsingissä 13.2.2024

Oikeusministeri Leena Meri

VN/3209/2024-OM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: